

Rosa Luxemburg (1905)

I revolutionens eldsken

I år firar vi för första gången första maj i en revolutionär situation – medan en viktig trupp i det internationella proletariatet är inbegripen i häftig, direkt masskamp för sina politiska rättigheter. Denna omständighet skall ge årets förstamajfirande dess särskilda karaktär. Inte endast i den bemärkelsen, att alla föredrag och resolutioner på förstamajförsamlingarna ger uttryck åt sympati för de kämpande proletärerna i tsarriket. Den pågående ryska revolutionen är, om man besinnar den inte endast med ytlig sympati utan med allvarlig eftertanke, hela det internationella proletariatets *egen sak*, och alldeles särskilt är den nära förbunden med den verkliga innebörden i världens förstamajfirande, ty den är en viktig etapp på vägen mot ett förverkligande av majfirandets båda fundamentala idéer: åttatimmarsdagen och socialismen.

Åttatimmarsdagen har från början blivit till en viktig paroll för den pågående revolutionen i det ryska riket. Fordringarna i den berömda petitionen från Petersburgs arbetare till tsaren omfattar förutom politiska grundrättigheter och friheter även i första hand ett omedelbart införande av åttatimmarsdagen. Vid den storartade generalstrejk, som efter blodbadet i Petersburg utbröt i hela riket, och särskilt i de ryska delarna av Polen, var åttatimmarsdagen det viktigaste sociala kravet. Även under det andra stadiet av strejkrörelsen, sedan den allmänna arbetsnedläggelsen som politisk demonstration temporärt upphävts, för att efterträdas av en lång rad ekonomiska delstrejker, var kravet på åttatimmarsdag den röda tråd, som löpte genom lönestriderna i alla branscher och utgjorde grundtonen, det enande elementet, den revolutionära touchen i alla dessa olika strider. Redan det första stadiet i den ryska revolutionen utformar sig sålunda till en kraftfull demonstration för den internationella förstamajparollen. Detta visar bättre än något annat exempel, hur djupt idén om åttatimmarsdagen är rotad i proletariatets sociala situation, i hur hög grad åttatimmarsdagen är en livsfråga för proletärerna i alla länder.

Det var ingen i Ryssland som kom på idén att förbinda revolutionens politiska huvudmål med kravet på åttatimmarsdag, eller att till och med ställa detta krav i förgrunden. Hela den agitation, som föregick revolutionsutbrottet, lade helt naturligt och med en viss förståelig ensidighet huvudvikten vid de rent politiska kraven: avskaffandet av enväldet, inkallandet av en konstituerande församling, proklamation av republiken. Så gjorde proletariatets massor uppror – och grep vid sidan av de politiska kraven instinktivt till det socialt viktigaste kravet på åttatimmarsdag. Det sunda revolutionära massupproret korrigerade liksom av sig självt ensidigheten i den socialdemokratiska, politiskt tillspetsade agitationen och förvandlade genom denna internationella, renodlat proletära fordran den formellt sett ”borgerliga” revolutionen till en medvetet *proletär* revolution. Den demokratiska författningen, ja, till och med den republikanska författningen är paroller, som till sitt historiska innehåll lika gärna skulle kunna härstamma från de borgerliga klasserna, ja, egentligen är de den borgerliga demokratins egenhet. Så långt var det ”på uppdrag av” bourgeoisin, som Rysslands arbetare trädde in på den politiska scenen. Men åttatimmarsdagen däremot är ett krav, som endast kunde komma från arbetarklassen, ett krav, som varken till tradition eller innehåll knyter an till den borgerliga demokratin, som tvärtom är ändå mera förhatligt för den borgerliga demokratins förespråkare – småborgarna – än för storindustrins kapitalister. Åttatimmarsdagen är sålunda inte heller i Ryssland någon paroll för de proletära intressenas *samhörighet* med alla framstegsvänliga borgerliga element, utan i stället en *motsättningens*, klasskampens paroll. Oskiljbar från de politiska och demokratiska kraven anger denna paroll, att tsarrikets proletariat uppfattar sitt ”uppdrag” i den pågående revolutionen som en fullt medveten klasskamp med målet att slutgiltigt befria arbetarklassen.

Och häri ligger den ryska revolutionens internationella betydelse för förstamajfirandets andra huvudidé: förverkligandet av socialismen. De båda parollerna är mycket nära och omedelbart förknippade med varandra. I och för sig är ju åttatimmarsdagen inget ”stycke socialism”. Formellt är den blott en borgerlig socialreform inom ramen för den kapitalistiska samhällsordningen. Om åttatimmarsdagen partiellt införes, vilket skett på sina håll, leder detta inte till någon omvälvning av lönesystemet, utan endast till att det når en högre, modernare nivå. Men i form av en allmän, *internationell, lagstadgad regel*, vilket är vårt krav, utgör åttatimmarsdagen den *mest radikala* socialreform, som kan genomföras på grundval av den bestående samhällsordningen; den är en borgerlig socialreform, men som sådan utgör den en centralpunkt, där kvantiteten redan övergår i kvalitet, dvs. en ”reform”, som förmodligen kan genomdrivas först när proletariatet segrat och övertagit makten. Därför står den ryska revolutionen, i vilken åttatimmarsdagens paroll genljuder så starkt, på samma gång i den sociala revolutionens tecken. Därmed skall icke påstås, att vi som nästa produkt av denna revolution kan vänta oss en begynnande social omvälvning. Tvärtom, facit av de pågående striderna i tsarriket blir med största säkerhet blott en politisk omvälvning, kanske rentav endast en miserabel borgerlig författning.

Men under ytan av denna formellt sett politiska omvälvning kommer lika säkert en omfattande social omdaning att gripa omkring sig. Klasskillnaderna, klassmotsättningarna, den politiska mogenheten och klassmedvetandet inom det ryska proletariatet kommer efter den revolutionära perioden att ha nått ett stadium, till vilket det under en lugn utvecklingsperiod eller under en parlamentarisk regim inte skulle ha nått fram på årtal. *Klasskampens* utvecklingsprocess, vilken förbereder den sociala revolutionen, har i Ryssland drivits framåt oanat snabbt.

Och detta är härigenom också fallet med den *internationella* proletära klasskampen. De kapitalistiska länderna är i dag politiskt och socialt sett så nära förbundna med varandra, att den ryska revolutionen kommer att få väldiga återverkningar på den sociala situationen i Europa, ja, i hela den s.k. civiliserade världen – mycket mera omfattande återverkningar än de tidigare, borgerliga revolutionerna. Det är ett lönlöst företag att söka förutse eller profetera om den konkreta arten av dessa återverkningar. Huvudsaken är emellertid, att man har klart för sig, att den pågående revolutionen i tsarriket kommer att i hög grad *påskynda* den internationella klasskampen, så att även änderna i det ”gamla” Europa inom oväntat kort tid kan komma att ställas inför en revolutionär situation och inför nya taktiska uppgifter.

Med *denna* grundtanke och i *detta* tecken måste vi i år begå vårt förstamajfirande överallt, om vi vill, att det skall visa, att proletariatet i alla länder fattat den viktigaste parollen i alla strider: ”Det viktigaste är att vara redo!”

Sächsische Arbeiterzeitung 1 maj 1905